

זכור שיר המשקימים את יוסף ווישכחהו. כיון דאמר ולא זכר שיר המשקימים, מהו ווישכחהו. אלא ווישכחהו אחר דאית ביה שכחה, ודא הוא קץ דעתך דחשך. שנתיים ימים, מי שנתיים. התב דרגא, לדרגא דאית ביה זכירה. ופרעה חולם והנה עומד על הארץ, דא חלמא דיוסף היה. בגין דכל בהר, דיוסף הצדיק איהו. ורזה דא הו, האי מאן דחמי נחר בחלום, חמי שלום. דכתיב, (ישעה ס) הגני גוטה אליה בנהר שלום:

ויהי מקץ שנתיים. רבי חייא פתח ואמר, (משל בט) מלך במשפט יעמיד ארץ ואיש תרומות יתרנספה, תא חזוי, כד ברא קודשא בריך הוא עלמא עלאה, אתקין כלא פרקה יאות, ואפיק בהוריין עלאיין מגהריין לכל סטרין, וככלא איהו חד. וברא שמים דלעילא וארץ דלעילא, לאתתקנא כלחו כחדא, לتوزלתא דתטא. תא חזוי, מלך במשפט יעמיד ארץ. מאן מלך, דא קודשא בריך הוא. במשפט, דא יעקב, דא יהו קיומה דארעא. ועל דא, ו' אתון מן ה' עלאה, ה' תפאה אתונת מן ו', דקיומה דארעא איהו במשפט. דהא משפט יעמיד ארץ בכל תקוני, وزון לה.

דבר אחר, מלך, דא קודשא בריך הוא. במשפט, דא יוסף. יעמיד ארץ, דכתיב (בראשית מא) וכל הארץ

בָּאוּ מִצְרַיִם לְשִׁבּוֹר אֶל יוֹסֵף. וּבָגִין דָקָודָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אֲתָרְעֵי בֵּיה בַּיְעָקָב, עָבֵד לֵיה לִיוֹסֵף שְׁלִיטָא עַל אָרְעָא. רַבִּי יוֹסֵי אָמַר, מֶלֶךְ, דָא יוֹסֵף. בַּמְשֻׁפֶּט יַעֲמִיד אָרְצָן, דָא יַעֲקָב. דָהָא עַד לֹא אָתָא יַעֲקָב לְמִצְרָיִם, לֹא תּוֹהַ קִיּוֹמָא בָּאָרְעָא, מְגֹו כְּפָנָא. כִּיּוֹן דָאָתָא יַעֲקָב לְמִצְרָיִם, בְּזִכְוֹתֵיהֶ אָסְטָלָק כְּפָנָא, וְאַתְקִיִּים אָרְעָא. דָבָר אַחֲרָ, מֶלֶךְ בַּמְשֻׁפֶּט יַעֲמִיד אָרְצָן, דָא דָוד מֶלֶפָא, דְכִתְיבָ, (שמואל ב ח) וַיְהִי דָוד עֹשֶׂה מְשֻׁפֶּט וִצְדָקָה לְכָל עַמּוֹ, וְאֵינוֹ קִיִּים אָרְעָא, וּבְזִכְוֹתֵיהֶ קִיּוֹמָא לְבָתָר דָגָן. וְאִישׁ תְּרוּמוֹת יְהִרְסָפָה, דָא רְחַבָּעַם.

תָא חִזֵּי, קָודָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִינִיהוֹן דְצִדִיקִיא, אֲפָעָל גַב דְפֹרְעָנוֹתָא אֲתָגָזָר עַל עַלְמָא, מַתְעַכְבָּא בְּגִינִיהוֹן וְלֹא שְׁלַטָּא עַל עַלְמָא. כָל יוֹמָיו דָוד מֶלֶפָא אַתְקִיִּםָא אָרְעָא בְּגִינִיה, לְבָתָר דָמִית אַתְקִיִּמָא בְּזִכְוֹתֵיהֶ. דְכִתְיבָ, (מלכים ב כ) וְגַבּוֹתִי עַל הָעִיר הַזֹּאת לְהֹשִׁיעָה לְמַעֲגִי וּלְמַעֲן דָוד עַבְדִי. כְגֻונָא דָא, כָל יוֹמָיו דַיְעָקָב וְכָל יוֹמָיו דִיּוֹסֵף, לֹא שְׁלַטָּא פֹרְעָנוֹתָא בְּעַלְמָא. תָא חִזֵּי, מֶלֶךְ בַּמְשֻׁפֶּט יַעֲמִיד אָרְצָן, דָא יוֹסֵף. וְאִישׁ תְּרוּמוֹת יְהִרְסָפָה, דָא פְּרָעָה. דָהָא בָגִין דְאַקְשִׁי לְבֵיה לְגַבִּי דָקָודָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, חַרְבָ אָרְעָא דְמִצְרָיִם.

ובקדmittא על יְדָא דִּיוֹסֵף אֲתָקִים אַרְעָא בְּהַהוּא חֶלְמָא דְּחֶלְםָ. דְּכַתִּיב, וַיְהִי מִקְצֵן שְׁנָתִים יָמִים וְגוּ'. וַיְהִי מִקְצֵן וְגוּ'. רַבִּי אַלְעֹזֵר פָּתָח וַיֹּאמֶר, (תהלים ח) חֵי יְיָ וְבָרוֹךְ צָרִי וַיְרֻום אֱלֹהִי יְשֻׁעִי. אֱלֹהִי בְּתִיב, בּוּיְזָ. הָאֵי קָרָא אֵית לְאִסְתְּפָלָא בְּיַהָּ. חֵי יְיָ, דָא חֵי צְדִיקָא יִסּוּדָא דְּעַלְמָא, דְּאַקְרֵי חֵי דְּעַלְמָין. וְבָרוֹךְ צָרִי, דָא (ס"א הַדָּ) הוּא דְּכַתִּיב (תהלים קמד) בָּרוֹךְ יְיָ צָרִי, וְדָא עַלְמָא דְּאֲתָקִים עַלְיָה צְדִיקָא דָא. וַיְרֻום אֱלֹהִי יְשֻׁעִי. וַיְרֻום דָא עַלְמָא עַלְאָה. אֱלֹהִי בּוּאָזָ, דָא שְׁמִים, כַּמָּה דָא תֹּאמֶר, (תהלים קט) הַשְׁמִים שְׁמִים לִיְיָ.

תָּא חֹזֵי, (כַּמָּה דָא תֹּאמֶר) (תהלים סח) בָּרוֹךְ אַדְנָגָי יּוֹם יוֹם יְעַמֵּס לְגַוּ. בָּרוֹךְ אַדְנָגָי, בָּאַלְפִ' דְּלִית נָוָן יְנוּד, וְהָאֵי קָרָא רָזָא דְּחַכְמָתָא אֵיהָן. יּוֹם יוֹם, אַלְוּ שְׁנָתִים יָמִים, כַּמָּה דָא תֹּאמֶר (דף קצד ע"א) וַיְהִי מִקְצֵן שְׁנָתִים יָמִים וְפִרְעָה חֹלֶם וְהִגְהָה עוֹמֵד עַל הַיּוֹרֵד, רָזָא אֵיהָן, כַּמָּה דָא תֹּאמֶר דָא יוֹסֵף. דְּגַהָּר (ס"א דְּכַל נָהָר) דָא, יוֹסֵף הַצְדִיק הָוּא.

וְהִגְהָה מִן הַיּוֹרֵד עַוְלוֹת שְׁבָעָ פְּרוֹת יִפּוֹת מְרָאָה וּבְרִיאָות בְּשָׂר וּתְרַעַיָּה בָּאָחוֹ. וְהִגְהָה מִן הַיּוֹרֵד, דָהָא מְבָהָר דָא אַתְּבָרְכָאָן כָּל אַיִן-וּן דְּרָגִין דְּלִתְתָּא. בְּגִין דְּהַהוּא נָהָר דְּגַגִּיד וּנְפִיקָ, אֵיהָו אַשְׁקָי וַיַּזְן לְכָלָא. וַיֹּוסֵף אֵיהָו נָהָר, לְאַתְּבָרְכָא כָּל אַרְעָא דְּמִצְרָיִם בְּגִינִּיהָ.

וְתֵא חֹזֵי, הַהוּא בָּהָר, שֶׁבַע דָּרְגִין אֲתַשְׁקִין וְאַתְּבָרְכוּן מִגְּפִיה, וְאַלְיָן אַיִנוֹן יִפּוֹת מְرָאָה וּבְרִיאָות בָּשָׂר. וְתַרְעִינָה בָּאָחָג, בְּחַבּוֹרָא בָּאָחוֹתָא דְלֹא אֲשַׁתְּכַח בְּהָוָה פִּירְוֹדָא. וּבְכָלָהו לְשִׁבְחָא קִיְמִין, דָהָא בֶּל הַפִּי דָרְגִין שֶׁבַע דְקָאָמָרָן, רֹזֵא אַיְהָוָה. פְּמָה דָאָת אָמָר, (אסתר ב) וְאַת שֶׁבַע הַגְּעוּרוֹת הַרְאוּיוֹת לְתֵת לָהּ מְבִית הַמֶּלֶךְ וְגוֹ. וְעַל דָא שֶׁבַע פְּרוֹת יִפּוֹת מְרָאָה, וְלִקְבָּל דָא כְּתִיב שֶׁבַע הַסְּרִיסִים הַמְשֻׁרְתִּים אֶת פִּנִּי הַמֶּלֶךְ וְגוֹ.

רַבִּי יְצָחָק אָמָר, שֶׁבַע פְּרוֹת הַטּוּבּוֹת, דָרְגִין אַיִנוֹן עַלְעַל אַחֲרָגִין. וּשֶׁבַע הַפְּרוֹת הַרְעָוֹת, דָרְגִין אַחֲרָגִין דְלִתְתָּא. אַלְיָן מִסְטוֹרָא דְקָדוֹשָׁה, וְאַלְיָן מִסְטוֹרָא דְמִסָּבָא.

שֶׁבַע הַשְּׁבָלִים, רַבִּי יְהוּדָה אָמָר, אַלְיָן קָדְמָאִי אַיִנוֹן טְבִין, בְּגִין דָאַיְנוֹן מִסְטוֹרָא דִימִינָא דְכִתְבַּבְיָה כִּי טּוֹב. וְאַלְיָן בִּישִׁין אַיִנוֹן לְתֵתָא מְבִיהָוָה. שֶׁבַע הַשְּׁבָלִים אַיִנוֹן מִסְטוֹרָא דְדִכְיָוָן, וְאַלְיָן מִסְטוֹרָא דְמִסָּבָא, וּבְכָלָהו דָרְגִין קִיְמִין אַלְיָן עַל אַלְיָן, וְאַלְיָן לִקְבָּל אַלְיָן, וּבְכָלָהו קָא חָמָא פְּרֻעה בְּחַלְמִיה.

אָמָר רַבִּי יִיְסָא, וּבְיַיְלָה הַהוּא חִיִּיבָא דְפְרֻעה אֲחֹזִין לֵיהֶם כָּל הַגִּיָּה. אָמָר לֵיהֶם רַבִּי יְהוּדָה, בְּגּוֹנוֹגָא דְלָהָונָן חָמָא. דְכָמָה דָרְגִין עַל דָרְגִין, אַלְיָן לִקְבָּל אַלְיָן, וְאַלְיָן עַל אַלְיָן, וְאַיְהוּ חָמָא בָאַיִנוֹן דָרְגִין דְלִתְתָּא.

וְהִיא תְּבִינָן, דֵּהָא כִּמֵּה דָּאַיְהוּ בֶּרֶגֶשׂ, הֲכִי אֲחֹזֵז לֵיהֶ
בְּחַלְמִיהֶ, וְהֲכִי חָמֵי. וּנְשַׁמְתָּא הֲכִי סְלִקְתָּ
לְאַשְׁתָּמוֹדָעָא. כֵּל חַד וְחַד כְּפָפָום דְּרָגֵיהֶ פְּדָקָא חָזֵי לֵיהֶ,
וּבְגִין פֶּה פְּרֻעָה חָמֵא פְּדָקָא חָזֵי לֵיהֶ, וְלֹא יִתְּרִיר:
וַיְהִי מִקְצֵז וְגוּ, רַبִּי חִזְקִיָּה פָּתָח וְאָמַר, (קהלת ג) לְכָל זָמָן
וּעַת לְכָל חַפְצֵז תְּחַת הַשָּׁמַיִם. תָּא חָזֵי, כֵּל מָה דְּעָבֵד
קוֹדֵשׁ אֶבְרִיךְ הוּא לְתַתְּתָא, לְכָלָא שְׁוֵי זָמָנוֹ וּזָמָן קָצּוֹב.
זָמָן שְׁוֵי לְנָהָרָא וְלְחַשּׁוֹבָא, זָמָנוֹ שְׁוֵי לְנָהָרָא דְּשָׁאָר
עַמִּין, דָּאַיְנוּ שְׁלֵטִין הַשְׁתָּא עַל עַלְמָא. וּזָמָנוֹ שְׁוֵי
לְחַשּׁוֹבָא, דָּאַיְהוּ גָּלוֹתָא דִּישְׁרָאֵל תְּחוֹת שְׁלַטְנוֹתָא
דְּלָהּוֹן. זָמָנוֹ שְׁוֵי קוֹדֵשׁ אֶבְרִיךְ הוּא לְכָלָא, בְּגִין כֵּד לְכָל
זָמָן וּעַת לְכָל חַפְצֵז. מַאי וּעַת לְכָל חַפְצֵז. זָמָנוֹ וְעַדּוֹ הִיא
לְכָלָא, לְכָל הִיא רְעוֹתָא דְּאַשְׁתָּפָח לְתַתָּא.

דָּבָר אַחֲר וּעַת לְכָל חַפְצֵז, מַאי עַת. פְּדָכְתִּיב, (תהלים קיט)
עַת לְעַשׂוֹת לִי הַפְּרוֹ תֹּרְתָּחָ. וּכְתִּיב, (ויקרא יז) וְאַל
יִבָּא בְּכָל עַת אֶל הַקָּדֵשׁ. וְאַיְהוּ דְּרָגָא מִמְּנָא, וְהִא
אוֹקְמָה. וּבְגִין פֶּה עַת אַיְהוּ מִמְּנָא, לְכָל חַפְצֵז תְּחַת
הַשָּׁמַיִם. וַיְהִי מִקְצֵז שְׁנַתִּים יָמִים, מִסְפְּרָא דְּהִיא קָזָ
דְּחַשֵּׁךְ חָמֵא פְּרֻעָה בְּחַלְמִיהֶ, וּמִתְּמַן יָדָע וְאַתְּגַלִּי לֵיהֶ
הִיא חָלָמָא.

וַיְהִי בְּבָקָר וְתִפְעָם רְוֹתָה וְיִשְׁלָח וַיְקִרְא אֶת כָּל חַרְטָמִי

מִצְרִים וְאֵת כֹּל חִכְמִיתוֹ גּוֹ. וְתִפְעָם רֹוחוֹ. מַאי וְתִפְעָם. רַבִּי יוֹסֵי אָמַר, הָא אַוְקְמוֹתָה בְּפְרֻעָה בְּתִיב וְתִפְעָם, וּבְגַבּוֹכְדָנָצָר בְּתִיב, (דְּנִיאָל ב) וְתִתְפְּעָם, וַאַוְקְמוֹתָה דְּהָא בְּפְרֻעָה בְּתִיב וְתִפְעָם, בְּגַין הַהּוּה יָדָע חַלְמָא, וַפְשָׁרָא לֹא הַהּוּה יָדָע, אֲבָל נַבּוֹכְדָנָצָר, חַמָּא חַלְמָא, וְחַמָּא פְּשָׁרָא, וְאַתְּנִשְׁיָ פֶּלֶא מְבִיהָ.

אֲבָל תָּא חֹזֵי, וְתִפְעָם רֹוחוֹ, בִּמְהָ דְּאַת אָמַר, (שׂוֹפְטִים יג) לְפָעוּמוֹ, דְּהּוּה אֲתִי רֹיחָא וְאוֹזֵיל, וְאֲתִי וְאוֹזֵיל. וְלֹא הַהּוּה מַתִּישֶׁבָּא עַמִּיהָ עַדְיַין בְּדַקָּא יָאֹתָה. וְעַל דָּא בְּתִיב, (שׂוֹפְטִים יג) וְתִחְלֵל רֹוחָ יִי לְפָעוּמוֹ, דְּכַדֵּין הַהּוּה שִׁירּוֹתָא. אוֹפָה הַכָּא רֹיחָה אֲתִעָר בֵּיהָ, וְאוֹזֵיל וְאֲתִעָר, וְלֹא הַהּוּה מַתִּישֶׁבָּא עַמִּיהָ לְמַנְדָעָ. נַבּוֹכְדָנָצָר וְתִתְפְּעָם רֹוחוֹ, בְּאֲתִעָרוֹתָא הַהּוּה אֲתִעָר עַל חַד תְּרִין, (תִּיבְצָן) וְאוֹזֵילַין וְתִיְבְּין, וְדָא הוּא כִּמָּה דְּאַת אָמַר, (בְּמַדְבֵּר כ) פְּפָעָם בְּפָעָם. פָּעָם בְּהָאֵי, (דף קצד ע"ב) וְפָעָם בְּהָאֵי, וְלֹא מַתִּישֶׁבָּא דְּעַתִּיהָ וְרוֹחָה.

וַיִּשְׁלַח וַיִּקְרַא אֶת כֹּל חַרְטוּמי מִצְרִים, אַלְיַין חַרְשֵׁין. וְאֵת כֹּל חִכְמִיתוֹ, אַלְיַין חַפְימַיִן בְּטִירָא, וּבְלַהּוּ הַוּ מִסְתְּפָלָן לְמַנְדָע וְלֹא יְכִילוּ לְאַדְבָּקָא. אמר רַבִּי צַחַק, אָف עַל גַּב דְּאַתְמָר דָּלָא אַחֲזִין לֵיהֶן לְבָר נְשָׁא אַלְא בְּהַהּוּא דְּרָגָא דְּלִילָה, שָׁאַנְיָ

למלכים, לאחיזין לוֹן מלין על אין, ומשנין מבני נשא
אחרנין. כמה דמלכა דרגיה על לאה על כל שאר אחראין,
הכى נמי אחיזיאו ליה בדרגתא על לאה על כל שאר אחראין.
כמה דאת אמר את אשר האלים עוזה הראה את
פרעה. (רלח א) אבל לשאר בני נשא, לא גלי לוֹן קודשא
בריך הוא מה דאייה עבד, בר לנבייאי או לחסידי או
לחכימי דרא, זהא אויקמה.

תא חזי, כתיב, אותי השיב על בני ואותו תלה, מכאן
דחלמא איזיל בתר פישרא. השיב על בני מאן,
אלא דא יוספה. ואותו תלה, בההוא פישרא דקא פשר
לייה, וכתיב ויהי באשר פתר לנו בן היה:
וישלח פרעה ויקרא את יוסף ויריצחי מן הבור וגו'.
רבי אבא פתח ואמר, (תהלים קמ"ג) רוצחה יי את
יראיו את מיחלים לחסדו. כמה קודשא בריך הוא,
arterui בהו בצדיקיא, בגין דצדיקיא איבונן עבדין (שלמא
עובד) שלמא לעילא, ועובד שלמה לחתא, ואעלין כלה
בבעל. ובגין לכך קודשא בריך הואarterui בהו, באנון
דדחלין ליה ועובדין רעתיה.

למיחלים לחסדו, מאן אינון מיחלים לחסדו. הו אימא
איןון דמשתדלין באורייתא בליליא,
ואשתתפו בהדי שכינתא. וכד אתי צפרא, אינון מחייבן

לחסדו. והא אוקמיה, בזמנא דבר נש אשתדל באורייתא בליליא, חוטא דחסד אטמשיך עלייה בממא. בדכתיב, (תהילים מט) יומם יצוה יי חסדו ובלילה שירה עמי. מאי טעם יומם יצוה יי חסדו, משום דבלילה שירה עמי. ובגין כך רואת יי את יראיו כתיב, ולא ביראו. כמוון דרעי ברועותיה לאחרא, ואתרען ליה לאתפוייסא בהדייה. ובגין כך רואת יי את יראיו, ולא ביראו.

כגונא דא, יוסף היה עציב בעציבו דרוחא, בעציבו דלבא, היה אסיר תמן. כיון דשדר פרעה בגיניה, מה כתיב. ויריצווהו, אתפוייסו ליה ואחדרו ליה מלין דחודות, מלין למחרי לבא, בגין היה עציב מן בירא. פא חזי, בקדמתא נפל בבירא, בבירא אסתלקabetar.

רבי שמעון אמר, עד לא אירע ליוסף ההוא עובדא, לא אקרי צדיק. כיון דבטר ההוא ברית קיימה, אקרי צדיק. וההוא דרגא דברית קדישא אתעטר בהדייה, ומאי היה (עבד) בבור בקדמתא, אסתלק בהדייה, וכתיב ויריצוחו מן הבור. אסתלק מן דא, ואתעטר בברא מים חיים.

וישלח פרעה ויקרא את יוסף, לקרא ליוסף מבעי ליה. אלא ויקרא את יוסף, דא קידשא בריך הוא,

דכתיב, (תהלים ק) עד עת בא דברו אמרת יי' צרפתהו. עד עת בא דברו, הִנֵּה הוא דכתיב ויקרא את יוסף, כתיב הכא ויקרא את יוסף, וכתיב התם ויקרא אל משה: ויגלה ויחלף שמלותיו, בגין יקרא מלפָא, והא אוקמונה.

רבי אלעזר פתח, (תהלים ק) ויבא ישראל מצרים ויעקב גר בארץ חם. תא חז, קודשא בריך הוא מגל גלגולין בעלמא, ומקיים אסריין וקיומין, בגין לקיימא קיומה וגורה דאייה גזיר.

זהה תנו, אלמלא חביבו ורחלמי דרכיהם קודשא בריך הוא לאבנן, היה אתה לנחתה יעקב למצרים בשלשל דפרזלא. וברחלמי דלהונ, שלטיה ליאוסף ביריה, ועבד ליה מלפָא דשליטה על כל ארעה, ונחתה בלהו שבתין ביקרא, ויעקב מלפָא.

תא חז, מה כתיב, ויבא ישראל מצרים ויעקב גר בארץ חם, כיון דכתיב ויבא ישראל מצרים, לא ידענא יעקב גר בארץ חם, אמאי אctrיך הא. אלא ויבא ישראל מצרים, דא קודשא בריך הוא. ויעקב גר בארץ חם, דא יעקב, דהא בגיניה יעקב ובינוי, אתה שכינה לזרים. וקודשא בריך הוא מגל גלגולין, (קכח נ"א) ואחת ליה ליוסף בקדמיתה. דבזוכותיה אתהקיים ברית בהדייה, ושלטיה על כל ארעה.

מה כתיב, שלח מלך ויתירתו מושל עמים ויפתחהו. רבינו שמעון אמר, כתיב, (תהלים קמ) כי מתיר אסורים וגוי, (הא) והכא כתיב, שלח מלך ויתירתו, אמר מושל עמים ויפתחהו. אלא, שלח מלך, דא קודשא בריך הוא. מושל עמים, דא קודשא בריך הוא. שלח מלך, מלך עלאה שלח ויתירתו, ומאן איהו דשלח (לייה), דא מלאך הגואל, דאייהו מושל עמים, דאייהו מושל על תתאי. וככל עם קודשא בריך הוא אייה.

וירি�צחו חסר ואיז, ומאן איהו, דא קודשא בריך הוא. בגין דהא לית מאן דאסיר ופתח, בר קודשא בריך הוא, דכתיב, (איוב יב) יסגר על איש ולא יפתח. ובכתיב, (איוב ל) והוא ישקיט ומי ירשיע ויסתר פנים ומי ישורפו ועל גוי ועל אדם יחד, דהא כלל ביה. ובכתיב, (דניאל ד) ובמצביה עבד בחיל שמייא ודריiri ארעה ולא איתני די ימחי בידיה ויאמר לייה מה עבדת. בגין כד כתיב, וירি�צחו מן הבור וגוי.

מאי וירি�צחו. כמה דאת אמר, (איוב לו) יעתר אל אלה וירצחו. בגונא דא ויריכחו מן הבור, ולכתר ויבא אל פרעה. דבר אחר ויריכחו, דאם שיך עליה חוטא דחסד, למיהב לייה חטא קפיה דפרעה. (מה כתיב), אליהם יענה את שלום פרעה, בגין לאקדמא לייה שלום. ולמפתח בשלום.

רַבְיָ אָבָא אמר, **תֵא חִזֵי**, בְּהַהוּא רְשֻׁעַ דְפָרְעָה. **דָא** יהו אמר, (שמות ה) לא יִדְעַתִּי אֶת יְהוָה, וְפָרָעָה חֲכִים הָווֹ מְכֻלָּחָרְשָׁוִי. **אַלְאָ וְדָא** שֶׁמְאָ דְאָלְהִים הָווֹ יִדְעַ, **דָהָא** כתיב, הָגֵמֶצֶא כֹּה אִישׁ אֲשֶׁר רַוַּעַ אֱלֹהִים בּוֹ. וּבְגַין דְמָשָׁה לֹא אָתָא לְגַבִּיהָ אַלְאָ בְּשֶׁמָא דִיִי וְלֹא בְּשֶׁמָא דְאֱלֹהִים. וְדָא הָווֹ קְשִׁיא קְמִיהָ מְכֻלָּא, **דָא** יהו הָווֹ יִדְעַ **דָהָא** שֶׁמָא דָא אִיהוּ שְׁלִיט בָּאָרֶץ. וּבְשֶׁמָא דִיִי לֹא הָווֹ יִדְעַ, וּעַל דָא קְשִׁיא קְמִיהָ שֶׁמָא דָא.

וְדָא הוֹא דְכִתִּיב (שמות ט) וַיַּחַזֵּק יְהוָה אֶת לֵב פְּרָעָה, דְמָלָה דָא הָווֹ אַתְקִיף לְבִיהָ, וְאַקְשֵׁי לְיהָ. וּעַל דָא מָשָׁה לֹא אוֹדֵע לֵיהֶ מָלָה דְשֶׁמָא אַחֲרָא, אַלְאָ שֶׁמָא דִיִי בְּלַחְדוֹי, וְאוֹקְמוֹת.

פָתֵח וְאָמֵר, (תהלים קי) מֵי כִּי אַלְקִינוּ הַמְגַבִּיהִי לְשַׁבַּת וְגוֹ. מֵי כִּי אַלְקִינוּ הַמְגַבִּיהִי לְשַׁבַּת, דְאַסְתָּלָק מַעַל כְּרָסִי יִקְרִיהָ, (ס"א עַל בְּרָסִי יִקְרִיהָ לְעַילָא) וְלֹא אַתְגֵּלִי לְתַתָּא. בְּשַׁעַתָּא דָלָא אַשְׁתַּכְחוּ זְכָאיִן בְּעַלְמָא, הָא אִיהוּ אַסְתָּלָק מִפְּנֵיהָ, וְלֹא אַתְגֵּלִי לְהָוֹ. הַמְשִׁפְילִי לְרָאֹות, בְּשַׁעַתָּא דְזָפָאיִן אַיִן דְאַשְׁתַּכְחוּ בְּעַלְמָא. קַוְדֵשָׁא בְּרִיךְ הוֹא נְחִית בְּדָרְגָוִי לְקַבְּלָהּוּ דְתַתָּאִ, לְאַשְׁגַּחַ אַל עַלְמָא, לְאַוְטָבָא לְהָוֹ.

דָהָא כֵּד זְכָאיִן לֹא אַשְׁתַּכְחוּ בְּעַלְמָא, אִיהוּ אַסְתָּלָק,

וְאַסְתִּיר אֶבְפִּין מִפְּנֵיהָ, וְלֹא אַשְׁגַּח עַלְיָהָו. בְּגַין דְּצָדִיקִיא אֲינָנוּ יְסֻדָּא וְקַיּוּמָא דְעַלְמָא, דְכַתִּיב, (משלי י) וְצָדִיק יְסֻד עוֹלָם.

וְעַל דָּא קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא גְּלִי שְׁמִיה קְדִישָׁא, בְּרִיךְ לִשְׂרָאֵל בְּלַחְזֹדוֹי, דְאֲינָנוּ חֹולֵק עַדְבִּיה וְאַחֲסָנָתִיה. וְעַלְמָא פְּלִיג לֵיהּ קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִמְּנָן תְּרִיסִין, וְהָא אָתָּם. דְכַתִּיב, (דברים לב) בְּהַנְּחָלָל עַלְיוֹן גּוֹיִם וּגּוֹי. וְכַתִּיב,
כִּי חָלֵק יְיָ עָמוֹ יַעֲקֹב חָבֵל נַחַלתוֹ.

רַבִּי חִיא וְרַבִּי יוֹסֵי הוּא אֶזְלִי בָּאֲרָחָא. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי לִרְבִּי חִיא, תַּוְהַנָּא עַל הָאִי דְקָאָמֵר שֶׁלְמָה, כָּל מְלוֹי (מִילִין) סְתִימִין וְלֹא אַתִּיְדָעָן, דְהָא קְהַלָּת סְתִים (מִילִין)
סְתִימִין.

פָתֵח וְאָמֵר, (קהלת א) כָּל הַדְּבָרִים יְגַעַים לֹא יוּכֶל אִישׁ לְדַבֵּר לֹא תְשַׁבַּע עֵין לְרֹאות וְלֹא תִמְלַא אָזְן מְשֻׁמּוֹעַ. כָּל הַדְּבָרִים יְגַעַים, וְכִי כָּל הַדְּבָרִים יְגַעַים אֲינָנוּ לְמַלְלָא, דְקָאָמֵר לֹא יוּכֶל אִישׁ לְדַבֵּר. וְלֹא תְשַׁבַּע עֵין לְרֹאות וְלֹא תִמְלַא אָזְן מְשֻׁמּוֹעַ, מַאי טֻמָּא אֶלְין. אֶלְיאָבָגִין דְתְרִין מְבָהּוֹן, וְאֲינָנוּ עִיּוֹנִין וְאוֹדְגִין, לֹא קְיִימִין בְּרִשׁוֹתֵיהָ דָבָר נֶשֶׁר, וְפֻמָּא אֵינוֹ בְּרִשׁוֹתֵיהָ. וְכָל (מה) אֶלְין תִּלְתָּה לֹא יְכַלֵּין לְאַשְׁלֵמָא פָּלָא, וְלֹא דְבָקָא פָּלָא.
אָמַר רַבִּי חִיא, הֲכִי הוּא, דְדַבּוּרָא דָבָר נֶשֶׁר לֹא יְכַל

למללא, ועיגין למחמי, ואודגין למשמע, אין כל חדש תחת השם. ותא חזי, אפילו ברינו וקסטורין, שעבד קודשא בריך הוא תחת השם, לא יכולין למללא כל מלין דעלמא, ועינה לא יכולין (דף קכח ע"ב) לשלט ולמחמי, ואודגנא למשמע. יגין לכך שלמה דהוה ידע כל מה, הוה אמר דא.

ותא חזי, כל עובדין דעלמא, בכמה קסטרין תלין, וכל בני עלמא לא ידעתן, ולא משביגין על מה קיימי בעלמא, ואפילו שלמה מלכא, דהוה חפים מכל בני עלמא, לא יכול לקיים בהו.

פתח ואמר, (קהלת ג) את הפל עשה יפה בעתו גם את העולם נתן בלבם מבלי אשר לא ימצא האדם את המעשה אשר עשה האלים וגוי. תא חזי, זפאיין אינון דמשתדל באורייתא וידעו לאסתכלא ברוחא (ס"א ברזא) דחכמתא. את הפל עשה יפה בעתו, כל עובדין שעבד דרגא ממנא על ההוא עובדא בעלמא, הון לטב הון לביש. מגהון דרגין לימינא, ומגהון דרגין לשמאלא. איזיל בר נש לימינא, ההוא עובדא שעבד, ההוא דרגא ממנא (ס"א דימינא) לההוא סטרא, (עבידי) שעבד ליה סיועא, וכמה אינון דמסיעי ליה. אזל בר נש לשמאלא, שעבד

עוֹבָדוֹי, הַהוּא עוֹבָדָ דָּעַבִּיד, מִמְּפָא (ס"א דָרְגָא דְשְׂמָאָלָא) אִיהוּ לְהַהוּא סְטְרָא, וְקָא מַקְטִירָג לֵיה, וְאוּבִיל לֵיה לְהַהוּא סְטְרָא, וְאַסְטִי לֵיה. וּבְגִין כֵּה הַהוּא עוֹבָדָ דָּעַבִּיד בְּרַגְלָיו, הַהוּא מִמְּפָא דְסְטָר יְמִינָא קָא מַסְיִיע לֵיה. וְדָא הוּא בְּעַתוֹ, יִפְהָה בְּעַתוֹ, הַהוּא עוֹבָדָ מַתְקִשְׁרָא בְּעַתוֹ, כְּדָקָא חִזִּי לֵיה.

גַם אֶת הַעוֹלָם בָּתַן בְּלָבָם. כֹּל עַלְמָא, וּכֹל עוֹבָדוֹי דְעַלְמָא, לֹא אַיִנּוּן אֶלָּא בְּרֻעּוֹתָא דְלָבָא, כִּד סְלִיק בְּרֻעּוֹתָא (דְלָבָא, וּכִד סְלִיק בְּרֻעּוֹתָא) דְבָר נְשָׁה. זָכָאיִין אַבְנֵי צְדִיקִיאָד אַמְשִיכָיו עוֹבָדִין טְבִין, לְאוֹטְבָא לוֹן וְלֹכֶל עַלְמָא, וְאַיּוֹן יִדְעֵין לְאַתְדְּבָקָא בְּעַת שְׁלוֹם. וּבְחִילָא דְצְדָקָה דְעַבְדִין לְתַתָּא, אַיּוֹן מִשְׁכִין לְהַהוּא דָרְגָא דְאַקְרֵי כָּל, לְאַנְהָרָא בְּעַתוֹ.

וּוֹי לוֹן לְחִיבִיא דְלָא יִדְעֵין עַת הַהוּא עוֹבָדָא, וְלֹא מִשְׁגִיחֵין לְמַעַבֵּד עוֹבָדֵיהָוּן בְּעַלְמָא עַל תְּקוּנָא דְאַצְטְרִיךְ לֵיה לְעַלְמָא. וְלְאַתְקָנָא עוֹבָדָא בְּהַהוּא דָרְגָא דְאַתְחֹזֵי לֵיה. מַאי טָעָמָא, בְּגִין דְלָא יִדְעֵין.

וְעַל דָא אַתִּיהִיב כֵלָא בְּרֻעּוֹתָהוּן דְבָנֵי נְשָׁא. דְכַתִּיב, מְבָלִי אֲשֶׁר לֹא יִמְצָא הָאָדָם אֶת הַמְעָשָׁה אֲשֶׁר עָשָׁה הָאֱלֹהִים מִרְאֵשׁ וְעַד סּוֹף. וּבְגִין כֵּה דְאַיּוֹן עוֹבָדִין לֹא אַתְעַבֵּדוּ לְאַתְקָנָא בְּדָרְגִיָּהוּ כְּדָקְחוּי, דִיתְכְּלִיל

עֲוֹבֵד אָדָם בְּדַרְגָּא דָא, כֹּלֶא בְּתַקְוָנָא אֶלָּא כִּפּוֹם רְעוֹתָא
דְּבָר בְּשָׁ. מָה כְּתִיב בְּתִרְיָה יִדְעָתִי כִּי אֵין טֻוב בָּם כִּי אֵם
לְשָׁמוֹחַ וְלְעַשּׂוֹת טֻוב בְּחִיּוֹ. יִדְעָתִי כִּי אֵין טֻוב בָּם,
בְּאַינְנוּן עֲוֹבְדִין, דָלָא אֲתַעֲבִידָו פְּרָקָא יָאוֹת. כִּי אֵם
לְשָׁמוֹחַ, בְּכָל מָה דִּיְתִי עַלְוִי, וְלִמְיָהָב הַוְדָאָה לְקוֹדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. וְלְעַשּׂוֹת טֻוב בְּחִיּוֹ, דָהָא אֵי הַהוּא עֲוֹבֵד
גָּרִים לֵיה בִּישָׁא, בְּגִין הַהוּא דַרְגָּא דָקָא מִמְּבָא עַלְוִי,
אַית לֵיה לְמַחְדֵי בֵּיה, וְלְאוֹדָאָה עַלְיהָ. דָא יְהוּ גָּרִים לֵיה
לְנִפְשִׁיהָ, וְאַיְהוּ אָזִיל בְּלָא יִדְיעָא, כַּצְיפְּרָא דָא בְּגֹ
קוֹסְטִירָא.

וְכָל דָא מִנְלָז, דְכָתִיב, (קהלת ט) כִּי גַם לֹא יִדְעַ הָאָדָם אֶת
עַתוֹ, כְּדָגִים שְׁגָאָחָזִים בְּמִצְוָה רָעה וּכְצָפְרִים
הָאָחָזּוֹת בְּפָח כִּהֵם יוֹקְשִׁים בְּגַיְהָ אָדָם לְעַת רָעה כְּשַׁתְפּוֹל
עַלְיָהָם פְּתָאָום. כִּי גַם לֹא יִדְעַ הָאָדָם אֶת עַתוֹ. מַאי עַתוֹ,
עַתוֹ דָהָוּא עֲוֹבֵד אָדָקָא עֲבִיד. כַּמָּה דָאָתָ אָמָר, אֶת הַפְּלָל
עַשָּׂה יִפְהָה בְּעַתוֹ, וּבְגִין כֵּךְ אַינְנוּ כְּצָפְרִים הָאָחָזּוֹת בְּפָח.
וּבְגִין כֵּה זֶפְאַיְן אַינְנוּ דְמִשְׁתְּדָלִי בְּאֹרְיִיתָא, וַיַּדְעַי
אֹרְחוֹי וְשִׁבְילָיו דְאֹרְיִיתָא דְמִלְפָא עַלְאָה, לְמִיהָד בָּה
בָּאַרְחָה קְשׁוֹט.

וְתָא חֹזֵי, לְעוֹלָם אֶל יִפְתָּח בָּר נִשְׁפָט פּוֹמִיה לְבִישׁ, דָא יְהוּ
לֹא יִדְעַ מָאן נְטִיל הַהִיא מֶלֶת. וּכְדֹלֶא יִדְעַ בָּר נִשְׁפָט